

Afgørelser – Reg. nr.: 07585.00

Fredningen vedrører: Borret

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

15-04-1983

Kendelser

Deklarationer

15/4-1983

U D S K R I F T

af

FORHANDLINGS- OG KENDELSESPROTOKOL

for

FREDNINGSNÆVNET FOR STORSTRØMS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Ar 1983 den 15. april blev i

F.S. 90/1982

Fredning af overdrevsarealet
Borret ved Frejlev

truffet følgende

A F G Ø R E L S E :

Under nærværende sag har Storstrøms Amtsråd ved skrivelse af 26. august 1982 begæret rejst fredningssag for overdrevarsarealet Borret, der udgør 3,5 ha af matr.nr. 8 a Frejlev by, Kettinge, tilhørende gårdejer Jørgen Jensen, Borretlund, Fuglsangvej 1, 4892 Kettinge.

Fredningspåstanden går i det væsentlige ud på at sikre, at arealet bevares som overdrevarsareal, og at beskytte stedets gamle træer og rige blomsterflora, dels ved forbud mod gennemførelse af en række foranstaltninger dels ved aktiv landskabspleje.

Storstrøms Amtsråd har i begæringen om rejsning af fredningssagen anført følgende:

"Borret er et 3,5 ha stort overdrevarsareal, der er præget af fritstående gamle ege og kreaturbidte tjørn og roser. På den østlige del af arealet indgår desuden avnbøge, rødæl og nogle gamle navr, og øst for den lille Skarrebæk findes endvidere en mindre bevoksning af ask. Overdrevarsarealet er voksested for en rig urteflora, som fremgår af bilaget og hvoraf blot skal fremhæves en fin forårsflora, bl.a. med nogle usædvanligt store gøgeurter. Spredt over arealet ligger store sten og vidner om, at Borret ikke tidligere har været opdyrket. Årsagen til, at dette areal ikke er opdyrket, er sandsynligvis, at det som græsningsareal har ligget bekvemt i forhold til gården, og at størstedelen af arealet ligger klemmt inde mellem Skarrebæk og naboarealer.

Indtil udskiftningen omkring 1800-tallet udgjorde overdrevene en stor del af landets areal og blev da benyttet til fælles græsning for kvæget og til hugst af tømmer, gærdsel og brænde. Den vegetation, der findes på Borret er et resultat af en sådan driftsform, som den har været praktiseret gennem århundreder. Der knytter sig derfor ikke kun biologiske interesser, men i høj grad kulturhistoriske interesser til arealet.

I modsætning til Borret ligger de øvrige overdrev, der er bevaret for Østdanmarks vedkommende næsten alle placeret ved kysterne, i forbindelse med vådområder eller på tørre bakkepartier. Overdrev af samme type som Borret med en beliggenhed i en frugtbar moræneslette, findes ikke andre steder i Storstrøms amt.

Hvis Borret skal bevares som overdrevarsareal, er det nødvendigt, at der sker afgræsning, og at arealet ikke tilføres næringsstof-

fer i form af kunstgødning. Arealet har i de sidste 3 somre ligget hen uden afgræsning, og det er derfor nødvendigt, at denne driftsform snarest genoptages."

Bekendtgørelse i henhold til naturfredningslovens § 15 stk. 1 har været indrykket i de lokale aviser og Statstidende for den 9. september 1982.

Ejendommens ejer blev samtidig underrettet pr. brev.

Nævnet har afholdt besigtigelse og møde i sagen i henhold til naturfredningslovens § 17 stk. 1 den 24. september 1982, hvortil alle interesserede var indvarslet, ligesom mødet var bekendtgjort sammen med bekendtgørelsen i henhold til naturfredningslovens § 15 stk. 1.

Ejendommens ejer, der under sagen har været repræsenteret af De samvirkende Lolland-Falsterske Landboforeninger, har ikke villet protestere mod fredningens gennemførelse, men har påstået sig tilkendt erstatning.

Nævnet skal herefter udtale:

Efter det oplyste finder nævnet, at overdrevsarealet Borret udgør et særpræget og værdifuldt landskabelement, der af såvel biologiske som kulturhistoriske grunde bør fredes med henblik på bevarelse af et eksempel på et overdrevsareal, der er beliggende på frugtbar jord, og bevarelse af områdets usædvanlige biologi.

Fredningen får herefter følgende indhold:

1. Fredningens formål er at bevare arealet som overdrevsareal med fritstående træer, krat og stenstrøninger og specielt at beskytte stedets gamle træer og rige blomsterflora.
2. Opdyrkning herunder omlægning, isåning af græs og dræning er ikke tilladt.
3. Terrænændringer, herunder udgravning, opfyldning og planering er ikke tilladt. Natursten må ikke fjernes eller udsættes for overlast.
4. Fritstående træer må ikke fjernes eller på anden måde udsættes for overlast uden fredningsnævnets tilladelse. Træbevoksningen øst for Skarrebæk og kratvegetationen må udtyndes efter anvisning fra amtsrådet.

5. Skadedyrs- og ukrudtsbekæmpelsesmidler samt natur- eller kunstgødning må ikke anvendes uden fredningsnævnets tilladelse.
6. Træplantning er ikke tilladt.
7. Bebyggelse, herunder placering af skure, campingvogne, telte, master og lign. er ikke tilladt. Der må ikke henlægges affald, og arealerne må ikke anvendes til oplagsplads.
Fredningen er dog ikke til hinder for, at der som hidtil på max. 100 m² i arealets østside oplægges marksten til senere salg.
8. Amdsrådet kan efter forudgående henvendelse til ejeren foretage landskabspleje til opnåelse og bevarelse af den i nr. 1 nævnte tilstand, herunder fjernelse af opvækst og driftsmæssige foranstaltninger vedrørende afgræsning m.v.

Den vedmasse, der eventuelt måtte fremkomme i forbindelse med plejeforanstaltningerne, tilfalder vederlagsfrit ejeren, såfremt han afhenter vedmassen inden en af amtsrådet meddelt frist.

Afgørelsen vil være at tinglyse som servitut på matr. nr. 8 a Frejlev by, Kettinge.

Afgørelsen kan påklages til Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

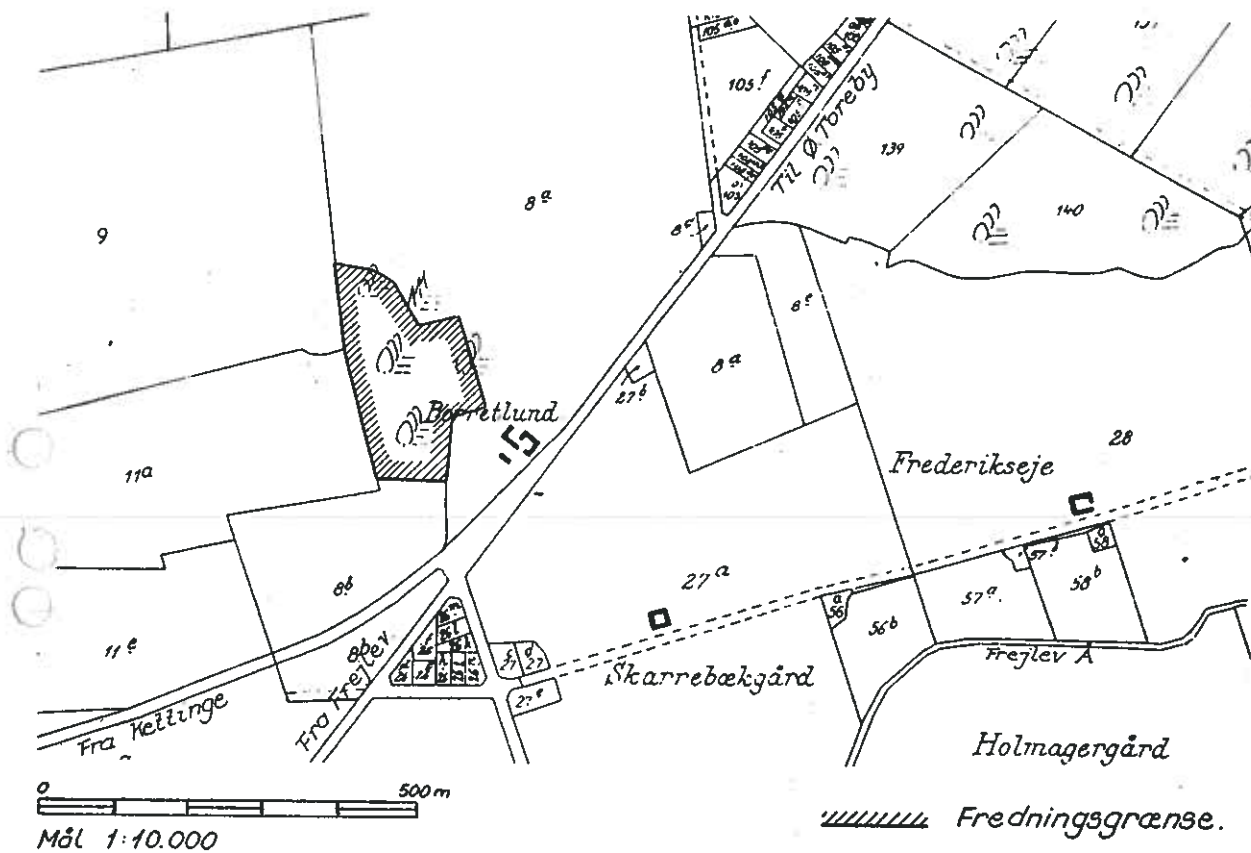
Bent Bille-Hansen

Kjeld Grave

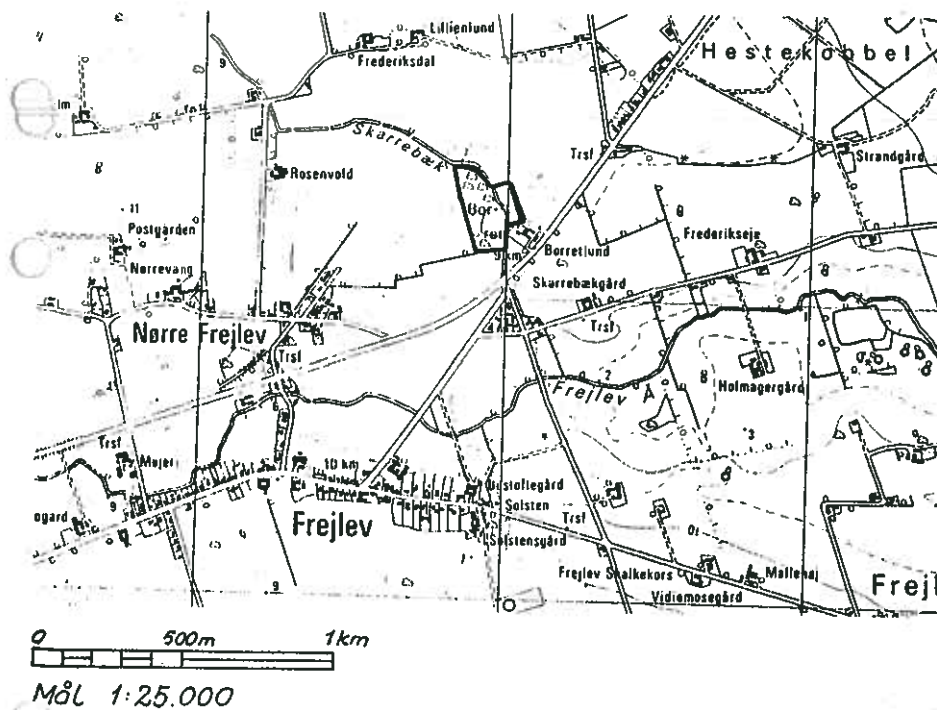
K. W. Kofoed

Areal af matr.nr. 8^a Frejlev by, Kettinge.

Østved Kommune, Storstrøms amt.

OVERSIGTSKORT. Udsnit af kortblad 1511 III NV Nykøbing F.

Grundkort udarbejdet af
Storstrøms amtskommune,
amtsfredningsinspektoret

FREDNINGSKORT
hørende til fredningsnævnet
for Storstrøms sydlige
fredningskreds' Kendelse
af 15. april 1983.

15/4-1983

U D S K R I F T

af

FORHANDLINGS- OG KENDELSESPROTOKOL

for

FREDNINGSNÆVNET FOR STORSTRØMS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

År 1983 den 15. april blev i

F.S. 90/1982

Fredning af overdrevsarealet
Borret ved Frejlev

(Erstatningsspørgsmålet)

truffet følgende

A F G Ø R E L S E :

Ved en samtidig hermed truffet afgørelse har Fredningsnævnet bestemt, at overdrevsarealet Borret ved Frejlev skal fredes. Arealet udgør 3,5 ha af matr.nr. 8 a Frejlev by, Kettinge, tilhørende gårdejer Jørgen Jensen, Borretlund, Fuglsangvej 1, 4892 Kettinge.

Ejendommens ejer, der under sagen har været repræsenteret af De Samvirkende Lolland-Falsterske Landboforeninger, har påstået sig tilkendt en erstatning på 66.301,- kr. Erstatningskravet er udmålt på grundlag af beregninger foretaget af skovrider Niels Bang. Beregningerne tager deres udgangspunkt i det fredede areals værdi som landbrugsjord, der sættes til 30.000,- kr. pr. ha, og der er herefter foretaget fradrag for træværdien af bevoksning, omkostninger ved trærydning og dræning og tillæg for tab ifølge randvirkning og tab ved senere salg af ejendommen.

Amtsfredningsinspektoratet har i en skrivelse af 29. september 1982 anført, at erstatningen bør fastsættes, så den modsvare den nedgang i ejendommens kontante handelsværdi, der er en følge af fredningen. I posten "tab ved fremtidigt salg af ejendommen" i skovrider Niels Bangs beregninger opgøres dette tab til 11.000 kr. pr. ha eller ialt 38.500 kr. Amtsfredningsinspektoratet finder, at denne del af den opstillede beregning er realistisk og rimelig.

Til det fremsatte erstatningskrav skal nævnet bemærke:

Ved fastsættelsen af erstatningen findes der at burde lægges afgørende vægt på, at ejendommens ejer ved fredningen afskæres fra en rationel udnyttelse af arealet - der efter det oplyste er af god bonitet-typisk ved landbrugsdrift, og erstatningen findes under hensyn hertil skønsomt at burde fastsættes til et beløb på 50.000 kr.

over finder nævnet, at der under hensyn til sagens karakter bør ydes ejendommens ejer et beløb på 2.000 kr. til sagkyndig bistand fra De samvirkende Lolland-Falsterske Landboforeninger.

Erstatningen forrentes fra afgørelsens dato med en årlig rente, der er 1 % højere end den af Nationalbanken til enhver tid fastsatte diskonto, jfr. naturfredningslovens § 19 stk. 4.

Erstatningen med renter og omkostninger udredes efter naturfredningslovens § 24 stk. 1 af staten med 75 % og af Storstrøms Amtsråd med 25 %.

Afgørelsen kan påklages til Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

Bent Bille Hansen

Kjeld Grave

K.W. Kofoed